

Torpa stenhus

Torpa stenhus är vid sidan om Glimmingehus i Skåne en av de bästa bevarade medeltidsborgarna i landet.

Det första stenhuset uppfördes omkring år 1470 av riksrådet Arvid Knutsson som försvarsborg mot danskarna, men också som handelsborg.

Torpa, som blev den stenbockska släktens främsta stamgods, har sedan 1400-talet aldrig sålts utan gått i arv antingen på mans- eller kvinnosidorna.

På 1500-talet övertogs Torpa av Gustav Olofsson Stenbock som tidigt allierade sig med Gustav Vasa, och som blev både riksråd och sedan ståthållare i Västergötland.

Det var här som Gustav Vasa sedan hans drottning Margareta Lejonhuvud avlidit, hämtade sin nya brud, den då bara 16 år gamla Katarina Stenbock. Hon var systerdotter till Margareta Leijonhufvud, något som orsakade stor skandal.

Men Gustav Vasa gjorde som han själv ville.

Slottets glansperiod var under 1600-talet. Den dåvarande slottsherren Gustav Otto Stenbock brydde sig inte om att förändra det gamla slottet, utan lät uppföra ett helt nytt hus av timmer, och slottet kom att enbart användas för representation.

De sista inredningsarbeten som gjordes i Torpa Stenhus var i slottskapellet. Detta skedde efter Gustav

Otto Stenbocks död, då hans hustru Christina Katarina de la Gardie lät uppföra ett kapell i karolinsk barockstil. Kapellet stod klart att invigas år 1699.

Borgen har de senaste åren genomgått en stor invändig renovering. Bland annat har den ursprungliga rumsindelningen återställts, och man har lyft golven, som genom åren satt sig rejält, sedan man rivit alla innerväggar sedan man använt slottet som sädesmagasin.

Användningen som sädesmagasin är också orsaken till att borgen är så välbevarad, trots att den varit obebodd under lång tid, eftersom funktionen som sädesmagasin krävde ett helt tätt tak.

Det finns förresten som sig bör flera spöken här. Den grå frun, Torpas vita hästar, Gustaf Otto Stenbocks förstfödde son och Gustaf Otto Stenbock själv, men mest känd är nog ändå den inmurande flickan, som för länge länge sedan sägs ha blivit murad levande i ett rum i borgen eftersom man misstänkte att hon hade dragit med sig pesten hem efter ett besök hos släktingar i Danmark. Denna olycksaliga flicka ska nu irra omkring på slottet som ett olyckligt spöke.

På Torpa anordnas bland annat varje år medeltidsdagar och utomhusteater. I slottet finns ett museum som visas under sommarhalvåret. Här finns Torpa slottscafé & restaurang, som ligger

beläget i gårdens gamla 1700-tals magasin. Man arrangerar också bröllop, fester och konferenser. Och det finns möjlighet att övernatta.

I Birgit Th Sparres romansvit Gårdarna kring sjön är Torpa medelpunkten, men går i böckerna under namnet Heljö.